

Stanovisko Asociace reprodukční embryologie ke statutu preimplantačního embrya

Reportér Brad Gunther uveřejnil v sobotu 17. února na serveru spojeném s televizní společností NBC zprávu o tom, že Alabamský nejvyšší soud vydal v pátek 16. února 2024 nejednotné stanovisko, v němž podle zákona platného v Alabamě prohlásil neimplantovaná embrya za děti. Rozhodnutí nejvyššího soudu zrušilo zamítnutí žaloby podané u soudu nižší instance v roce 2022 třemi páry kvůli zničení embryí pacientkou v mobilní ambulanci. Páry tvrdí, že v říjnu 2021 jedna z pacientek ambulance získala přístup do kryogenního skladovacího prostoru a vyňala embrya a zničila je. Rozhodnutí nejvyššího soudu vrací případ zpět k soudu nižší instance k dalšímu řízení, ve kterém manželé žádají o odškodnění proti mobilní ambulanci a centru reprodukční medicíny.

Naše odborná společnost nesouhlasí s výše uvedeným rozhodnutím s tím, že jde o nesprávné zaměňování morální a právního postavení embryí se statusem narozených dětí.

Podle našeho odborně podloženého názoru nelze považovat zárodky v období před implantací a zahájením vývoje v děloze vedoucímu k porodu za dítě. Hlavním argumentem je skutečnost, že z preimplantačního embrya se vyvine i po přirozeném oplození v mateřském organismu živě narozené dítě pouze přibližně v 25- 30% případů. Reálnou šanci na porod, tedy vznik živého člověka, má zárodek v okamžiku, kdy se 22. dne po oplození objeví srdeční akce. Preimplantační embryo má z odborného hlediska s maximálním respektem k etickým zásadám status zárodku potenciálního vzniku života.

I přesto je s preimplantačními embryi získanými metodami asistované reprodukce vždy nezbytné zacházet odborně a eticky. Je brán ohled na to, že získaná embrya často představují neopakovatelnou příležitost k otěhotnění léčeného páru a jsou chráněna před případným možným poškozením, které by mohlo vést k zániku embrya či ke vzniku vrozených vývojových vad. Proto jsou v České republice stanovena přísná pravidla ochrany lidských zárodečných buněk a embryí a jejich dodržování je kontrolováno státními orgány. Embryologické laboratoře i sklady kryokonzervovaného materiálu v centrech reprodukční medicíny jsou zabezpečeny

proti vniknutí nepovolaných osob a provoz v nich je řízen tak, aby embrya byla maximálně zabezpečena před ztrátou nebo poškozením.

Přiřknutí neopodstatněného statusu preimplantačním embryím ohrožuje schopnost poskytovat léčbu neplodnosti tam, kde je to zapotřebí. Může vést k nedostupnosti léčby, ke zvyšování nákladů na léčbu, snížení efektivity léčby a k prodloužení doby pro dosažení cíle léčby, čímž je porod zdravého dítěte.

Jako česká odborná společnost se připojujeme k ostatním světovým odborným společnostem a nesouhlasíme s kvalifikací preimplantačního embrya jako již existujícího dítěte, který je dle našeho názoru založen na eticky, vědecky i lékařsky neopodstatněných názorech na morální status embrya.

12.3.2024

ARE
Asociace reprodukční embryologie

Odkazy:

1. ASRM 2024, ASRM CONDEMNS PROFOUNDLY MISGUIDED AND DANGEROUS COURT DECISION IN ALABAMA, February 18th, 2024. <https://www.reproductivefacts.org/news-and-publications/fertility-in-the-news/asrm-condemns-dangerous-court-decision-alabama/>
2. ACOG Statement on Alabama Supreme Court IVF Decision, February 21st, 2024. https://www.acog.org/news/news-releases/2024/02/acog-statement-on-alabama-supreme-court-ivf-decision?utm_source=redirect&utm_medium=web&utm_campaign=int
3. The Association of Reproductive and Clinical Scientists (UK), ARCS DENOUNCES “DANGEROUS PRECEDENT” COURT DECISION IN ALABAMA. February 23rd, 2024. <https://www.arcscientists.org/arcs-denounces-dangerous-precedent-court-decision-in-alabama/>
4. European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE): ESHRE statement on the recent Alabama supreme court ruling, 8.3.2024. <https://www.eshre.eu/Press-Room/ESHRE-News>